

2014-06-16

Uppföljning av det lokala BUS-arbetet 2014

Överenskommelsen om samverkan kring barn i behov av särskilt stöd, BUS-överenskommelsen är antagen av Stockholms läns landsting och samtliga kommuner i länet sedan hösten 2012.

BUS-överenskommelsen beskriver samverkan utifrån tre nivåer; länsövergripande regional samverkan, lokal chefssamverkan på kommunnivå samt samverkan kring barnet. BUSSAM, är länets regionala forum med chefstjänstemän från kommunerna och landstinget. De har i uppdrag att årligen följa upp länets BUS-överenskommelse och det lokala BUS-arbetet. Årets uppföljning omfattar följande fyra områden:

1. Den lokala strukturen för samverkan kring barn i behov av särskilt stöd
2. Länets gemensamma SIP, Samordnad individuell plan för barn
3. Länets gemensamma överenskommelse kring samordning av insatser för habilitering och rehabilitering
4. Länets gemensamma avvikelserapportering för BUS

Metod

Den 14 mars skickades en webbenkät till respektive kontaktperson för den lokala BUS-gruppen. Enkäten skickades även för kännedom till verksamhetschefer och förvaltningschefer inom kommunerna och landstinget. Sista svarsdag var den 9 maj.

Uppmaningen var att varje lokal BUS-grupp skulle svara gemensamt och skicka in ett svar per lokal BUS-grupp.

Resultat

Det har kommit 31 svar på enkäten som omfattar 24 kommuner och 14 stadsdelar.

- I 17 svar har representanter från både kommunen och landstinget deltagit; (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nykvarn, Nynäshamn, Solna, Södertälje/Salem, Täby, Vallentuna, Värmdö, Österåker, Enskede-Årsta-Vantör, Södermalm, Älvsjö/Skärholmen/Hägersten-Liljeholmen)

- I tolv svar har enbart representanter från kommunen deltagit; (Ekerö, Järfälla/Upplands-Bro, Sigtuna, Sollentuna, Sundbyberg, Tyresö, Upplands Väsby, Hässelby-Vällingby/Bromma, Farsta, Spånga-Tensta/Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Kungsholmen/Norrmalm/Östermalm)
- Stadsdelarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista håller på att bilda en lokal BUS-grupp men ingår i redovisningen
- Från Danderyd kom två svar, ett från kommunen och ett från landstinget
- Vaxholm besvarade inte enkäten men har meddelat att det finns en lokal BUS-grupp i kommunen

I redovisningen presenteras de 31 enkätsvaren oberoende av vilka som deltagit i svaret. Kommunerna har deltagit i samtliga svar och landstinget i knappt hälften. Det ger ändå en vägledning inför det fortsatta regionala arbetet.

1. Den lokala strukturen för samverkan kring barn i behov av särskilt stöd

Enligt BUS överenskommelsen ska det finnas en lokal BUS-grupp i varje kommun och stadsdel med chefer från huvudmännens förvaltningar och verksamheter.

Följande verksamheter ska vara representerade: socialtjänsten, utbildningsförvaltning och/eller förskolan o skolan, barn- och ungdomspsykiatri (BUP), habilitering samt barn- och ungdomsmedicinska mottagningen (BUMM). Exempel på andra som kan medverka är elevhälsan, husläkarmottagning, mödra- och barnhälsovård, tandhälsovård, kultur och fritidsförvaltning, polis och brukar- och intresseorganisationer.

Lokala BUS-grupper i alla kommuner och stadsdelar

Enligt årets uppföljning finns 31 lokala BUS-grupper i länet med representanter från kommunens och landstingets verksamheter (varav en håller på att bildas). Det omfattar länets samtliga 25 kommuner och 14 stadsdelar. Enligt förra årets uppföljning saknades lokala BUS grupper i fem kommuner och tre stadsdelar; Nykvarn, Tyresö, Salem, Sigtuna, Södertälje, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista samt Älvsjö.

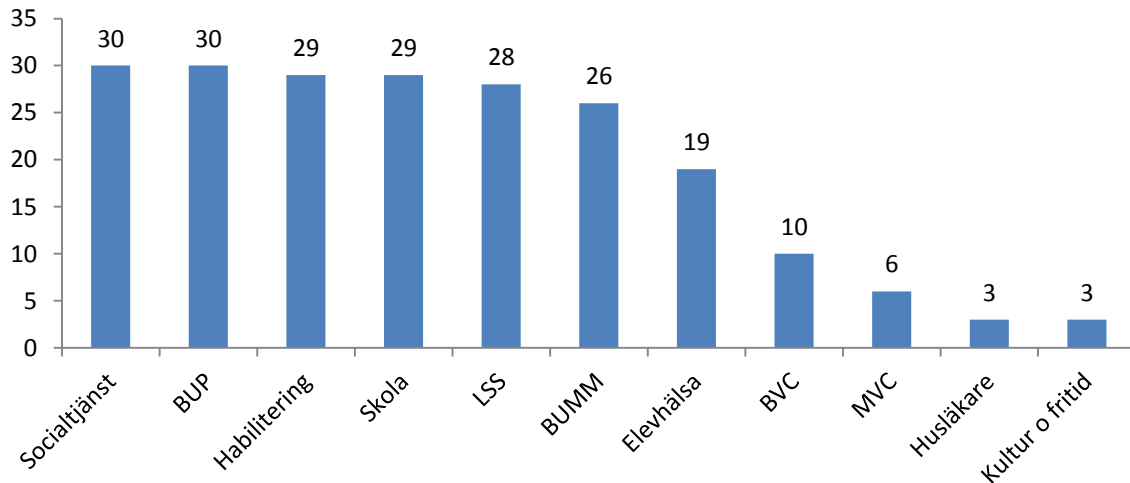
Det är 21 kommuner som har egna lokala BUS-grupper och fyra kommuner som delar; Upplands Bro och Järfälla delar på en gemensam lokal BUS-grupp liksom Södertälje och Salem i en lokal BUS-grupp.

I Stockholms stad finns åtta lokala BUS-grupper, varav en håller på att bildas (Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta). Fyra stadsdelar har egna lokala BUS-grupper; Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Södermalm och Skarpnäck. Övriga delar; de tre stadsdelarna Hägersten-Liljeholmen/Skarholmen/Älvsjö delar på en lokal BUS-grupp, de två stadsdelarna Hässelby-Vällingby/Bromma delar på en och Kungsholmen/ Norrmalm/Östermalm delar på en.

Socialtjänst och BUP ingår i samtliga

Enligt uppföljningen ingår socialtjänsten, skolan/elevhälsan och BUP, i samtliga lokala BUS-grupper. BUMM saknas i fyra BUS-grupper. Vaxholm ingår inte i redovisningen då de inte besvarat enkäten.

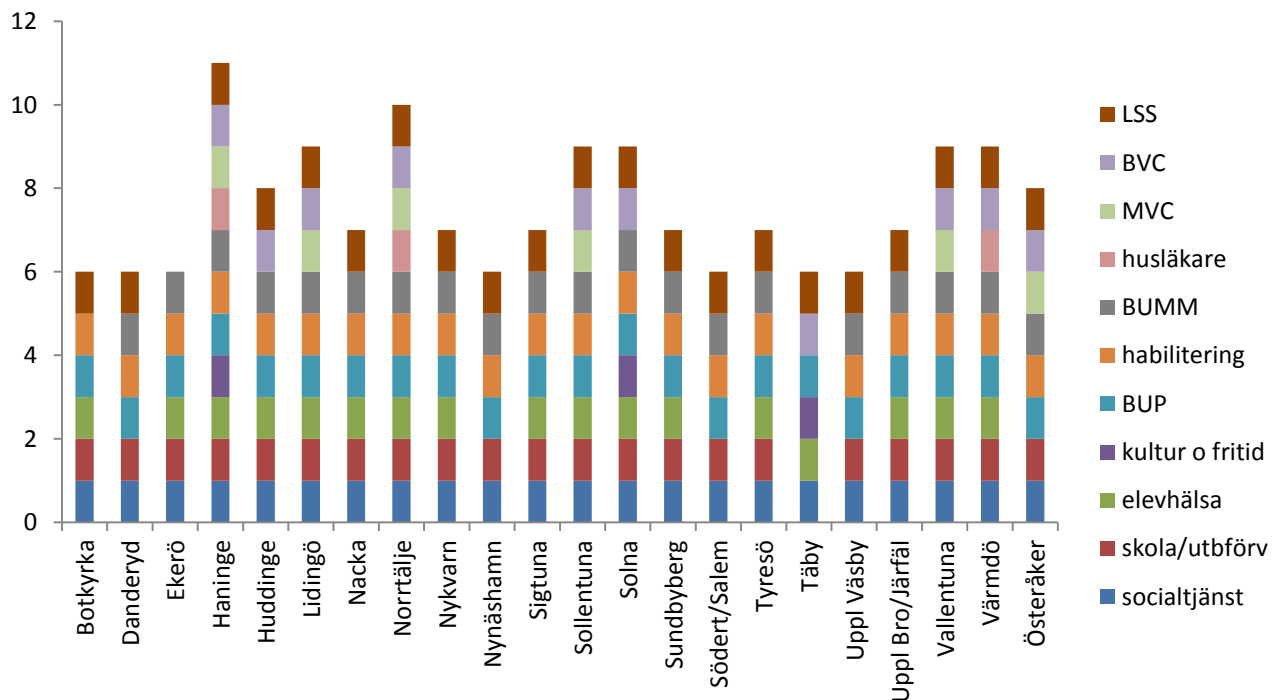
Figur1. Verksamheter som ingår i de lokala BUS-grupperna

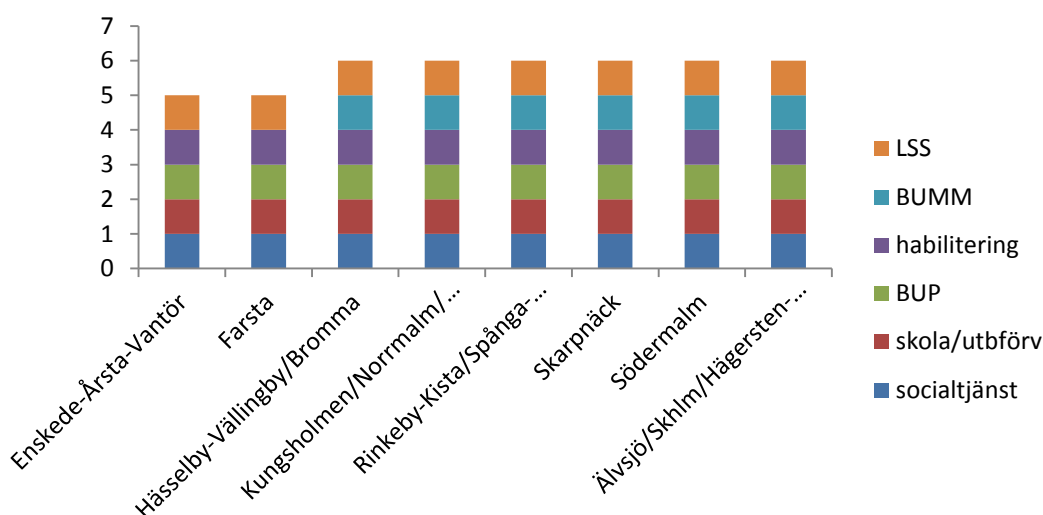
Tolkningen av vad som är skola och elevhälsa kan skilja sig åt, elevhälsan är en del av skolan.

Sex av svaren uppgav att annan verksamhet ingår i lokala BUS-gruppen: vuxenpsykiatri, ungdomsmottagning, talklinik och logoped. Tandhälsovården ingår inte i någon.

Figur2. Typ av verksamheter i respektive kommun

Figur 3. Typ av verksamheter i respektive stadsdel

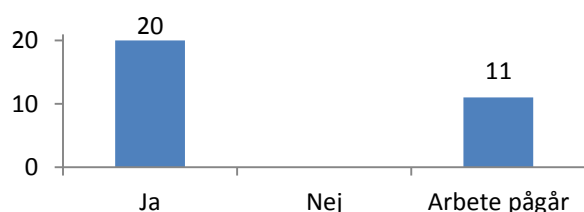

Elevhälsan, kultur- o fritidsförvaltning, BVC, MVC och husläkare ingår inte i någon.

Lokala överenskommelser i tjugo lokala bus-grupper

Enligt BUS-överenskommelsen ska den lokala BUS-gruppen ta beslut om att ta fram lokala BUS-överenskommelser och rutiner för samordning av insatserna för både den övergripande lokala BUS-samverkan och kring särskilda målgrupper.

Figur 4. Har lokala BUS-gruppen arbetat fram lokala BUS-överenskommelser?

Tjugo lokala BUS-grupper anger att de har lokala överenskommelser och övriga elva uppger att de håller på att arbeta fram dem.

Exempel på svar; "Vi har en övergripande lokal samverkansöverenskommelse, handlingsplan samt rutin för SIP", " Vi har överenskommelser kring särskilda målgrupper och har fokuserat på 1)flickor med aspergerdiagnos, 2)barn som inte går i skolan, 3) barn över 16 år med funktionshinder."

Kommentar

Det är positivt att alla kommuner och stadsdelar nu ingår i en lokal BUS-grupp, förra året saknades det i fem kommuner och tre stadsdelar. Det är också positivt att så många lokala BUS-grupper har arbetat fram lokala överenskommelser för samverkan och att övriga håller på med arbetet. De lokala överenskommelserna är viktiga för att få en hållbar och fungerande samverkan. BUSSAM fortsätter följa upp de lokala överenskommelserna.

I tolv av de lokala BUS-grupperna, ca 40 procent, är det enbart representanter från kommunen som svarat på enkäten. En orsak kan vara att de inte hittat en gemensam tid för att besvara enkäten tillsammans.

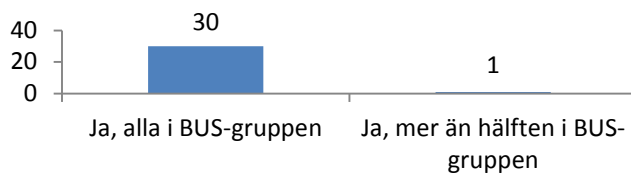
2. Länetns gemensamma SIP, Samordnad individuell plan för barn

BUSSAM har tagit fram en mall för samordnad individuell plan, SIP. Planen ska förbättra samarbetet kring barnet mellan de berörda myndigheterna och underlätta för de familjer som kommer i kontakt med flera myndigheter. Planen ska ge en helhetsbild av situationen för barnet och se till att barnets behov inte hamnar mellan olika ansvarsområden.

Hög kunskap om att det finns en mall för SIP för barn i länet

På frågan om de i den lokala BUS-gruppen känner till att det finns en mall för SIP för barn var det ett tydligt ”ja”.

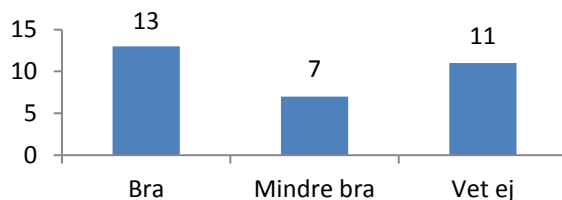
Figur 5. Känner ni i lokala BUS-gruppen till att det finns en mall i länet för SIP för barn?

Blandade erfarenheter av SIP-mallen

På frågan hur de anser att SIP-mallen för barn med tillhörande informationsmaterial fungerar var tretton svar att den fungerar bra, sju svar att den var mindre bra och elva svar vet ej.

Figur 6. Hur anser ni att SIP-mallen för barn fungerar?

Exempel på svar; ”Vi har genomfört ett fåtal SIP. Den ger en bra samlad bild över vad och vilka insatser/åtgärder som den unge behöver”. ”Vi har tom nu använt vår ”Barnplan” som vi haft i många år. Beslutat idag vid BUS-möte att i stället använda Min plan.” ”Omständig - vi tycker att sid 7-8 räcker och är det som är väsentligt”. ”Informationsmaterialet är bra. Mallen behöver förenklas och förkortas. För många sidor att hålla rätt på och framför allt att scanna in i datajournaler”. ”Det tar tid att inse hur man ska arbeta med planen. Det börjar ta form nu. Vi ska arbeta fram en handlingsplan för att öka antalet SIPar”. ”Upplevs onödigt omfattande och krånglig”. ”Mycket bra infomaterial på KSL:s web.”

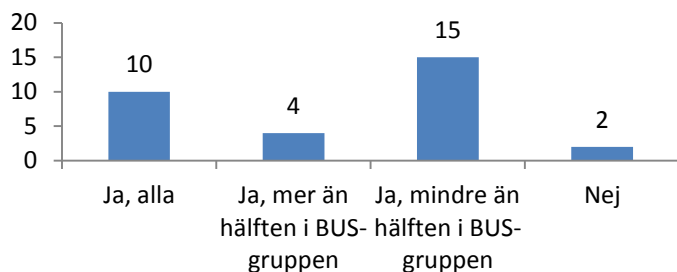
Kommentar

Det är positivt att många känner till att det finns en mall för SIP för barn. Men en tredjedel av svaren har kryssat för ”vet ej” på frågan hur SIP-mallen fungerar och skrivit att de ännu inte har börjat använda den. Sju av svaren innehåller synpunkter på att SIP-mallen borde förenklas. BUSSAM följer upp hur BUS-grupperna anser att SIP-mallen fungerar vid nästa BUS-uppföljning 2015.

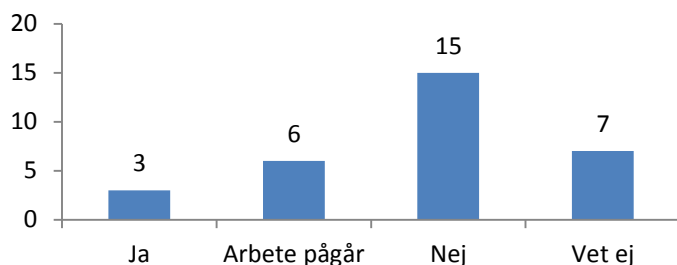
3. Länets gemensamma överenskommelse kring samordning av insatser för habilitering och rehabilitering

Länet har en överenskommelse om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering som utgår från SOSF 2007:10 och 2008:20. Syftet med överenskommelsen är att den ska fungera som stöd för det gemensamma arbetet mellan kommunen och landstinget på lokal nivå för samordning av insatser för rehabilitering och habilitering. Målet är att den enskildes behov av samordnade rehabiliterings- och habiliteringsinsatser ska tillgodoses, för såväl barn som vuxna. Överenskommelsen är antagen av Stockholms läns landsting och 24 av länets kommuner, Nynäshamn har sagt nej och Norrtälje har ännu inte tagit beslut. Enligt överenskommelsen ska den följas upp år 2014.

Figur 7. Känner ni i lokala BUS-gruppen till att det finns en överenskommelse om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering mellan kommunerna och landstinget?

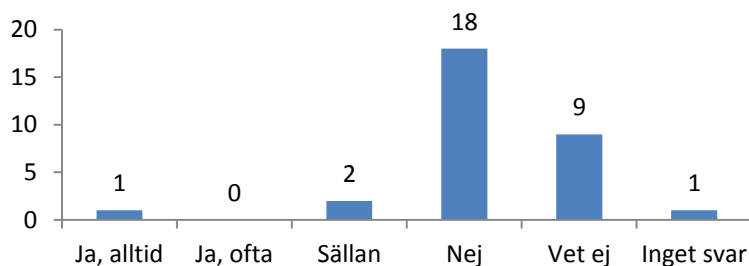

Figur 8. Enligt överenskommelsen ska det finnas lokala rutiner för samordning av insatserna. Har ni tagit fram sådana lokala rutiner?

Endast nio lokala BUS-grupper anger att de har/håller på att arbeta fram lokala rutiner för samordning av insatserna. 22 lokala BUS-grupper, 73 procent, anger att de inte har arbetat fram några lokala rutiner för samordning av insatserna eller att de inte vet om de har gjort det.

Figur 9. Enligt överenskommelsen ska det utses en samordningsansvarig person. Utser ni idag en sådan person för barn under 18 år?

Endast en lokal BUS-grupp anger att de utser en samordningsansvarig person och 27 lokala BUS-grupper, 90 procent, anger att de inte utser någon samordningsansvarig person eller att de inte vet om de har gjort det.

Exempel på svar; ”I de fåtal ärenden det gäller borde det vara lämpligt att använda SIP även här”. ”Behöver diskuteras och formuleras. Gäller mycket få barn i kommunen och man interagerar med varandra efter behov”. ”Vi har inte sett behovet av en samordnare eller att hitta generella rutiner, eftersom det är så få barn det handlar om.”

Kommentar

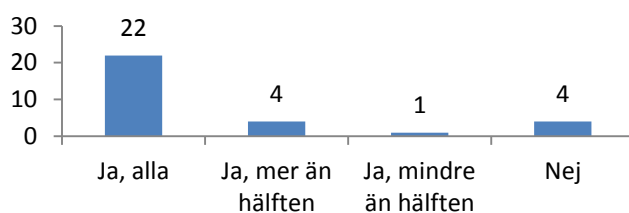
Det är positivt att de flesta BUS-grupper känner till att överenskommelsen om samordning av insatser för habilitering och rehabilitering finns. Men det är få lokala BUS-grupper som arbetat fram rutiner och som utser en samordningsansvarig person.

Det kan vara tveksamt om det verkligen behövs lokala rutiner eftersom det handlar om så få barn och om parterna kan enas ändå. Då överenskommelsen skrevs fanns inte SIP i lagstiftningen och numera kanske SIP används istället, som det stod i ett av svaren. Men behovet av en samordningsansvarig person är särskilt stort för målgruppen. BUSSAM fortsätter att följa upp antalet utsedda samordningsansvariga personer.

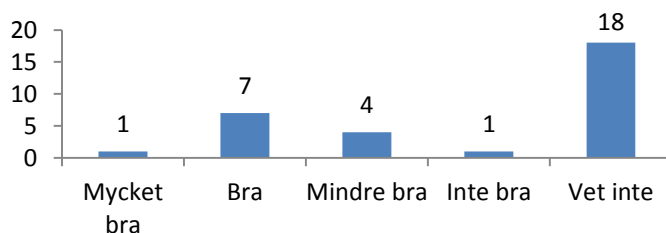
4. Länets gemensamma avvikelserapportering för BUS

BUSSAM har beslutat att ha rutiner för avvikelserapportering i länet. Syftet är att få en överblick av både volym och innehåll i de samverkansproblem som finns. BUSSAM kan inte lösa enskilda tvister men avvikelserapporteringen ger viktigt underlag som kan lyftas till en övergripande nivå, chefstjänstemän och politiker. Avvikelse­rapporterna kan också bli underlag för kommande avtal och riktlinjer.

Figur 10. Känner ni i den lokala BUS-gruppen till att det finns ett system för avvikelserapportering i länet?

Figur 11. Hur anser ni att avvikelserapporterna fungerar?

Kommentar

Det är positivt att så många känner till att det finns ett system för avvikelserapportering. Några tycker att det fungerar bra medan de flesta svarar att de inte vet. Orsaken är förmodligen är att de inte skrivit någon avvikelserapport. Sedan 1 jan 2013 har tio kopior på avvikelserapporter skickats till BUS-sekretariatet.

Nästa uppföljning

BUSSAM fortsätter att följa utvecklingen av samverkan kring barn i behov av särskilt stöd och BUS-överenskommelsen följs upp årligen.